

Dosarul nr. 2r-56/24
2-23055833-01-2r-30012024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Russu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Malîi, V. Sîrbu, R. Pulbere)

DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Cîrhan Leonid,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cîrhan Leonid împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarate de avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Cîrhan Leonid, împotriva hotărârii din 02 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pe motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 14 aprilie 2023, Cîrhan Leonid a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de Cîrhan Leonid, ca neîntemeiată.

La 02 octombrie 2023, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea a hotărârii din 02 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. Totodată, a indicat apelantul că motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază apelul, le va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid și s-a acordat apelantului termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să prezinte prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău apelul motivat. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerate depuse și va fi restituită fără examinare.

La 15 decembrie 2023, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 02 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid împotriva hotărârii din 02 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul în termenul stabilit nu a lichidat neajunsurile cererii de apel.

La 09 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că este nefondată, neîntemeiată și lipsită de suport juridic.

A indicat că, instanța de apel eronat a invocate în motivarea soluției că încheierea de a nu da curs cererii de apel a fost recepționată pe data de 04 decembrie 2023, deoarece la materialele cauzei nu există un asemenea extras de recepție.

A afirmat că, încheierea din 28 noiembrie 2023 i-a fost adusă la cunoștință la data de 05 decembrie 2023, astfel termenul de înlăturare a neajunsurilor a început să curgă din data de 06 decembrie 2023, și nu la data de 05 decembrie 2023.

Consideră că prin încheierea din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, i-a fost încălcat accesul liber la justiție, garantat de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa electronică a avocatului Croitor Alexei, croitor.al@gmail.com la data de 26 decembrie 2023 (f.d.141).

Astfel, recursul declarat la 09 ianuarie 2024 este în termen.

La 30 ianuarie 2024, în adresa intimatului Ministerului Justiției al RM a fost expediată copia recursului declarat de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 150).

Intimatul și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d), e), f) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, solicitarea apelantului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 02 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de Cîrhan Leonid, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea prime instanțe, la 02 octombrie 2022, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii din 02 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. Totodată, a indicat că motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază apelul, le va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid și s-a acordat apelantului termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să prezinte prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău apelul motivat. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerate depuse și va fi restituită fără examinare.

Se reține că Curtea de Apel Chișinău a expediat copia încheierii din 28 noiembrie 2023 la poșta electronică a avocatului acestuia Croitor Alexei, indicată în cererea de apel, fiind recepționată la data de 04 decembrie 2023, conform extrasului din poșta electronică (f.d.131).

La 15 decembrie 2023, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea cererii de apelului, casarea hotărârii din 02 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Ca urmare, prin încheierea din 21 decembrie 2023, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid, împotriva hotărârii din 02 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul în termenul stabilit nu au lichidat neajunsurile cererii de apel.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege,

termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

În conformitate cu prevederile art.112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective. Instanța ține să menționeze că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora pînă la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă pînă la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege.

Reieșind din norma dată de drept, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora pînă la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă pînă la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Totodată, în conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 28 noiembrie 2023 a indicat clar termenul (10 zile de la recepționarea încheierii respective), precum și a identificat locul precis (concret) în care apelantul trebuiau să prezinte apelul motivat.

La data de 15 decembrie 2023, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid, prin intermediul poștei electronice, a depus cererea de apel motivată. Astfel, în termenul indicat de instanța de apel, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid nu a prezentat cererea de apel motivată, or, termenul a expirat la data de 14 decembrie 2021(joi).

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Or, la caz, se reține că, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid, odată ce a recepționat actul de procedură emise de instanța de apel urma să depună diligența necesară pentru a prezenta cererea de apel motivată.

În acest sens nu poate fi reținut argumentul avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid invocat în cererea de recurs precum că la materialele cauzei lipsește confirmare că încheierea a recepționat-o la 04 decembrie 2023, or, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice, înscris care conține datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

La caz însă, astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea încheierii din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău la adresa electronică a avocatului Croitor Alexei, lipsește, fiind prezumată recepționarea acesteia de către destinatar. Avocatul avînd obligația să verifice poșta electronică, pentru efectuarea actului de procedură în interiorul termenului stabilit de instanța de judecată.

Relevantă cazului au prevederile art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care expres indică, că actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Totodată, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid, fiind cel interesat de soluționarea prezentei cauze în ordine de apel și fiind conștient că a depus încă la data de 02 octombrie 2023 cererea de apel nemotivată, trebuia să depună diligență și să se intereseze la intervale de timp rezonabile de soarta dosarului respectiv.

Astfel soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor în termenul stabilit, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Malahov vs. Moldova), denotă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi supus limitărilor, or art. 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele acestui scop. Limitările inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit.

Prin urmare, Completul consideră că, argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către avocatul Croitor Alexei, a drepturilor sale procedurale cît și a cîntului său Cîrhan Leonid și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către avocatul

Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Cîrhan Leonid.

Se menține încheierea din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cîrhan Leonid împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi